

Willemstad, 25 februari 2009

Aan de schrijvende pers.

Hierbij vraag ik uw medewerking voor het plaatsen van dit perscommuniqué in uw editie van morgen. Contactpersoon voor het APNA is in dit geval de heer A. Virginie, die te bereiken is op de telefoonnummers 434-3056 of 514-1818.

Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

Kwartaalbericht APNA, 4de kwartaal 2008

Willemstad – De directie van het Algemeen Pensioenfonds van de Nederlandse Antillen (APNA) geeft een samenvatting van de beleggingsresultaten over het jaar 2008, de dekkingsgraad per 31 december 2008 en de omvang van de schulden van de diverse overheden aan het APNA ultimo december 2008.

De hoofdpunten van dit persbericht zijn samengevat in de volgende tabel:

Pensioen vermogen	ANG 3,606
Belegd vermogen	ANG 3,199
Rendement 4 ^{de} kwartaal 2008	-4.8%
Totaal rendement 2008	-12.1%
Overheidsexposure	43%
Dekkingsgraad	92%

Het pensioenvermogen en het belegd vermogen van het APNA bedroegen eind december 2008 respectievelijk ANG 3,606 miljoen en ANG 3,199 miljoen.

Het jaar 2008 gaat de geschiedenis in als een extreem moeilijk jaar voor pensioenfondsen en andere institutionele beleggers wereldwijd. De *subprimehypotheek* problematiek escaleerde in het afgelopen jaar en had astronomische gevolgen voor de internationale kapitaalmarkten en financiële instellingen. Voornamelijk in het vierde kwartaal sloeg het nieuws van de faillietverklaring van het beleggingshuis Lehman Brothers en de overname van Merrill Lynch door Bank of America hard toe bij institutionele beleggers. Velen zagen de resultaten over de eerste drie kwartalen van 2008 in een paar dagen verdampen. In combinatie met de presidentiële verkiezingen leidde de dagelijks slechte nieuwsberichten tot grote onrust en gebrek aan vertrouwen onder beleggers. Ingrijpen van diverse financiële markt-authoriteiten en afschrijvingen van beleggingshuizen hebben niet kunnen leiden tot tastbare resultaten in de financiële markten. Ondanks de vele maatregelen (bailout/TARP zijnde acquisitie- en kapitaalinjectieprogramma's) zal het naar verwachting nog lang duren voordat de markten zich zullen herstellen. APNA heeft om de verliezen te temperen in het 4de kwartaal van 2008 ANG 141 miljoen uit de kapitaalmarkt gehaald. Dit bedrag is deels in treasurybills belegd.

Over het laatste kwartaal van 2008 heeft APNA een negatief rendement van 17% geboekt op zijn buitenlandse beleggingen. Over 2008 ging de buitenlandse portefeuille totaal met ca. 36% achteruit en daalde het belegd vermogen in het buitenland van ANG 1.490 miljoen tot ANG 971 miljoen. Het fonds benadrukt hierbij dat de buitenlandse portefeuille tegen marktwaarde wordt gewaardeerd. Schommeling in deze marktwaarden tussen periodes leidt tot ongerealiseerde resultaten. Voor de bepaling van het rendement op de buitenlandse beleggingen gaat men dan ook voornamelijk uit van deze ongerealiseerde resultaten.

De Noord-Amerikaanse beursindexen, de S&P 500 Index en de Nasdaq Composite Index die een beeld geven van de ontwikkeling van de aandelenmarkten in de Verenigde Staten en die als maatstaf dienen voor de meeste beleggers, sloten het vierde kwartaal van het jaar af met negatieve resultaten. Het rendement voor deze indices bedroeg respectievelijk negatief 22% en 24%. De MSCI EURO index behaalde een resultaat van 21% negatief over dezelfde periode. Indien rekening wordt gehouden met het waardeverlies van de euro ten opzichte van de Amerikaanse dollar over 2008, viel het resultaat op europortefeuilles lager uit dan deze 21% negatief.

Op de binnenlandse beleggingen die voor het merendeel uit vastrentende waarden bestaat werd een rendement van 2.1% behaald gedurende het laatste kwartaal van 2008. Het totale rendement bedroeg over het hele jaar 2008 5.8%. De binnenlandse beleggingen stegen van ANG 2.133 miljoen tot ANG 2,228 miljoen in het afgelopen jaar. Deze toename is een direct gevolg van de groei van de depositoportefeuille alsmede investeringen in het verkavelingsplan Damasco Resort dat medio 2008 werd opgeleverd. De verkoop van de kavels verloopt voorspoedig.

Eveneens heeft het fonds zijn lokale overheidsobligatieportefeuille uitgebreid.

Ultimo december 2008 bedroeg het vermogen belegd in het binnen- en het buitenland respectievelijk ANG 2,228 miljoen en ANG 971 miljoen.

Het resultaat op de beleggingen (binnen- en buitenland) over het jaar 2008 bedraagt 12.1% negatief en is het slechtste resultaat van de afgelopen 10 jaren. Het 10 jaar gemiddeld rendement van het APNA is door het resultaat over het jaar 2008 gedaald naar 4%.

Specificatie belegd vermogen

Onderstaande tabel geeft de verdeling van de portefeuille van het APNA weer:

ANG x1.000.000	Binnenland		Buitenland		Totaal	
	ANG	In %	ANG	In %	ANG	In %
Vastrentende waarden	1,816	57%	338	10%	2,154	67%
Aandelen	86	3%	583	18%	669	21%
Onroerend goed	86	3%	-	0%	86	3%
Liquiditeiten	235	7%	50	2%	285	9%
Totaal	2,223	70%	971	30%	3,194	100%

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad is gedefinieerd als de verhouding tussen het beschikbare vermogen en de voorziening pensioenverplichtingen. De dekkingsgraad geeft de mate aan waarin het fonds in de toekomst aan de opgebouwde pensioenverplichtingen kan voldoen. In het jaar 2008 is de voorziening pensioenverplichting gestegen van ANG 3.670 miljoen naar ANG 3.890 miljoen. De dekkingsgraad van het APNA bedroeg per 31 december 2008 92% waardoor er sprake is van een onderdekkingssituatie bij het fonds. Om het hoofd te bieden aan deze situatie van onderdekking heeft het APNA een pakket maatregelen voorbereid. Omdat de beleidsgebieden die deze maatregelen bestrijken niet tot de bevoegdheid van het APNA bestuur behoren, heeft het APNA deze voorstellen aan de regering aangeboden. De voorstellen bestrijken de volgende gebieden: de inhoud van het pensioen, de pensioenpremie hoogte en het indexatiebeleid. Over de voorgestelde maatregelen is het APNA met de regering in overleg. Tevens heeft het APNA opdracht verleend tot het uitvoeren van een nieuwe ALM-studie, die als basis moet dienen voor een nieuw beleggingsplan. Dit beleggingsplan zal er op gericht zijn om de dekkingsgraad binnen een nog vast te stellen periode op 100% te brengen. Hoewel de dekkingsgraad thans lager is dan 100%, is de uitbetaling van de pensioenen niet in gevaar. De liquiditeitspositie van het APNA is voldoende om aan de pensioenverplichtingen te voldoen.

Exposure aan de overheden

De *exposure* aan de overheden is gedefinieerd als de verhouding tussen de schulden van de overheden aan het APNA en het pensioenvermogen van het APNA.

De schulden van de overheden zijn te verdelen in de volgende drie categorieën.

- § Overheidsobligaties en leningen aan de overheden alsmede leningen aan derden onder garantie van de overheid.
- § Schulden betreffende pensioenpremie en duurtetoeslag, waarvoor het APNA met het Land en de Eilandgebieden een betalingsregeling heeft getroffen.
- § Vorderingen uit hoofde van achterstallige pensioenpremies, duurtetoeslagen en Vut-uitkeringen.

Hieronder volgt een overzicht van de overheidsschulden per eind december 2008.

Schulden van de overheden aan het APNA (x 1.000.000)				
Overheid	Leningen/ Obligatie	Betalingsregelingen	Vorderingen	Totaal
Ned. Antillen	391	45	27	463
Curacao	462	257	166	885
Bonaire		45	57	102
St. Maarten		8	64	72
St. Eustatius		1	7	8
Saba		2	10	12
Totaal	853	358	331	1,542

Ultimo december 2008 bedroeg de totale schuld van de overheden ANG 1.542 miljoen; de exposure aan de overheden bedroeg circa 43%.

Profiel van het APNA

Het Algemeen Pensioenfonds van de Nederlandse Antillen is het pensioenfonds voor overheidsdienaren in de Nederlandse Antillen, waaronder ook werknemers van de bij het APNA aangesloten overheids-N.V.'s en overheidsstichtingen vallen. Het APNA heeft ruim 22.200 deelgenoten, waarvan 11.300 actieven, 3.000 premievrijen en 7.900 pensioentrekkers.

Achtergrond informatie

Een pensioenfonds, zowel in stichtingsvorm als in de vorm van een publiekrechtelijk rechtspersoon als het APNA, heeft tot taak het uitvoeren van een of meer pensioenregelingen. In de uitvoering van deze taak kunnen er twee hoofd werkgebieden onderscheiden worden. Ten eerste de pensioenadministratie en als tweede het beleggingsbedrijf.

Uit de pensioenadministratie zij de volgende drie beleidsgebieden aan te geven.

- a. De (inhoud) pensioenregeling;
- b. Het premiebeleid;
- c. Het indexatiebeleid;

Vanuit het beleggingsbedrijf is het beleggingsbeleid als beleidsgebied aan te merken. Deze vier beleidsgebieden moeten op een evenwichtig wijze worden ingezet om, rekening houdend met de premie dat de werkgevers en werknemers bereid zijn te betalen en gegeven een acceptabel risico blootstelling en uitgaande van verantwoordelijke rendementsverwachtingen, het gewenste resultaat te bereiken.

Er bestaan vele soorten pensioenregelingen. De ambtelijke pensioenregeling is een eindloonregeling. Bij deze pensioenregeling zegt de werkgever de werknemer toe hem bij pensionering een pensioen uit te betalen dat is

afgeleid van het laatst door de werknemer genoten salaris. Dit soort regelingen zijn heel duur omdat ongeacht de opbrengst van de beleggingen of de premiehoogte de pensioenuitkering vaststaat. Een ander aspect dat de regeling zeer duur maakt is het feit dat de indexatie onvoorwaardelijk is, hetgeen betekent dat ongeacht de vermogenspositie van het fonds, het fonds de pensioenen dient te indexeren, telkens als de overheid de salarissen van haar werknemers indexeert. Dit legt een grote druk op het beleggingsbeleid. Niet alleen dient de risico's bij het beleggen zo laag mogelijk te zijn, aan de andere kant dient het rendement zo hoog mogelijk te zijn om aan de door de werkgever gedane toezegging te voldoen. De zaak wordt gecompliceerd omdat de premie op een te laag niveau is gesteld (omdat de overheden de correcte premie niet kunnen voldoen), waardoor het fonds te weinig premie inkomsten ontvangt en daardoor minder geld heeft om te beleggen dan wat op actuariële grondslagen nodig is.

Bij het doen van de beleggingen dient het fonds de beleggingsregels van de BNA op te volgen. Dit houdt in dat het fonds 60% van haar kapitaal lokaal belegt. Bij het opstellen van het beleggingsbeleid wordt uit gegaan van een onderzoek welk de verplichtingen van het fonds en het vermogen van het fonds op elkaar afstemt. Dit onderzoek heet asset liability management studie (ALM). Uit deze studies en analyses volgt een beste menging van beleggingscategorieën waarin het fonds gegeven een acceptabel risico dat kan worden gelopen, kan beleggen.

De buitenlandse beleggingen van het fonds worden volledig door deskundige externe vermogensbeheerders van wereldklasse beheert. Het beleggen is een gecompliceerd werkgebied dat om succesvol te zijn afhangt van vele factoren. Deze factoren zijn bijna alle externe factoren die niet beïnvloedbaar zijn. Er kunnen marktverstoringen en marktcorrecties optreden die tot verlies kunnen leiden omdat deze markt bewegingen zeer moeilijk zijn in te schatten. Het fonds zet zich met gebruikmaking van alle tot haar beschikking staande middelen in om een solide beleggingsbeleid te voeren. Dat dit geenszins betekent dat het fonds niet wordt geraakt door grote wereld omvattende gebeurtenissen en omstandigheden als de huidige financiële wereld crisis, blijkt uit de mate waarin ook het APNA door de huidige crisis is geraakt.

In dit kwartaalbericht zijn voorlopige cijfers opgenomen waarop nog geen accountantscontrole is toegepast.